

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Приватного акціонерного товариства „Українська пожежно-страхова компанія“ про відповідність Конституції України (конституційність) статей 302, 303, частини п'ятої статті 321, першого речення частини другої статті 325 Господарського процесуального кодексу України

К и ї в
31 січня 2024 року
№ 19-1(II)/2024

Справа № 3-1/2024(1/24)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровська Галина Валентинівна (голова засідання, доповідач),
Городовенко Віктор Валентинович,
Мойсик Володимир Романович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Приватного акціонерного товариства „Українська пожежно-страхова компанія“ про відповідність Конституції України (конституційність) статей 302, 303, частини п'ятої статті 321, першого речення частини другої статті 325 Господарського процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Приватне акціонерне товариство „Українська пожежно-страхова компанія“ (далі – Товариство) звернулося до Конституційного Суду України із

клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, частині другій статті 55, пунктам 1, 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) статті 302, 303, частину п'яту статті 321, перше речення частини другої статті 325 Господарського процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно зі статтею 302 Кодексу:

„1. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, передає справу на розгляд палати, до якої входить така колегія, якщо ця колегія вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з цієї ж палати або у складі такої палати.

2. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів або палати, передає справу на розгляд об'єднаної палати, якщо ця колегія або палата вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з іншої палати або у складі іншої палати чи об'єднаної палати.

3. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати передає справу на розгляд Великої Палати, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду.

4. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати.

5. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії або палати, має право передати справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо дійде висновку, що справа містить виключну правову проблему і така

передача необхідна для забезпечення розвитку права та формування єдиної правозастосовчої практики.

6. Справа підлягає передачі на розгляд Великої Палати Верховного Суду, коли учасник справи оскаржує судове рішення з підстав порушення правил предметної чи суб'єктної юрисдикції, крім випадків, якщо:

1) учасник справи, який оскаржує судове рішення, брав участь у розгляді справи в судах першої чи апеляційної інстанції і не заявляв про порушення правил предметної чи суб'єктної юрисдикції;

2) учасник справи, який оскаржує судове рішення, не обґрунтував порушення судом правил предметної чи суб'єктної юрисдикції наявністю судових рішень Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду у справі з подібною підставою та предметом позову у подібних правовідносинах;

3) Велика Палата Верховного Суду вже викладала у своїй постанові висновок щодо питання предметної чи суб'єктної юрисдикції спору у подібних правовідносинах“.

Відповідно до статті 303 Кодексу:

„1. Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду вирішується судом за власною ініціативою або за клопотанням учасника справи.

2. Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду вирішується більшістю від складу суду, що розглядає справу.

3. Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати може бути вирішене до прийняття постанови судом касаційної інстанції.

4. Про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду суд постановляє ухвалу із викладенням мотивів необхідності відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у рішенні, визначеному в частинах першій – четвертій статті 302 цього Кодексу, або із обґрунтуванням підстав, визначених у частинах п'ятій або шостій статті 302 цього Кодексу.

5. Суддя, не згодний із рішенням про передачу (відмову у передачі) справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду, письмово викладає свою окрему думку в ухвалі про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду або в постанові, прийнятій за результатами касаційного розгляду.

6. Якщо Велика Палата Верховного Суду дійде висновку про відсутність підстав для передачі справи на її розгляд, а також якщо дійде висновку про недоцільність розгляду справи Великою Палатою Верховного Суду, зокрема через відсутність виключної правової проблеми, наявність висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати Верховного Суду, або якщо Великою Палатою Верховного Суду вже висловлена правова позиція щодо юрисдикції спору у подібних правовідносинах, справа повертається (передається) відповідній колегії (палаті, об'єднаній палаті) для розгляду, про що постановляється ухвала. Справа, повернута на розгляд колегії (палати, об'єднаної палати), не може бути передана повторно на розгляд Великої Палати.

7. Після передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду визначений у ній суддя-доповідач у разі необхідності звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді стосовно підготовки наукового висновку щодо застосування норми права, питання щодо якого стало підставою для передачі справи на розгляд Великої Палати, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом“.

Частиною п'ятою статті 321 Кодексу встановлено, що „заява про перегляд судових рішень судів апеляційної і касаційної інстанцій з підстав, зазначених у частині четвертій цієї статті, якими змінено або скасовано судове рішення, подається до суду тієї інстанції, яким змінено або ухвалено нове судове рішення“.

Згідно з першим реченням частини другої статті 325 Кодексу „справа розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом для провадження у суді тієї інстанції, яка здійснює перегляд“.

Із матеріалів справи убачається, що Товариство відмовило Приватному підприємству „Транс Логістик“ (далі – Підприємство) у виплаті страхового відшкодування за фактом настання дорожньо-транспортної пригоди, внаслідок якої пошкоджено застрахований транспортний засіб Підприємства.

Не погоджуючись із таким рішенням Товариства, Підприємство звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом про стягнення страхового відшкодування у розмірі 487 140,50 грн.

Господарський суд міста Києва рішенням від 8 червня 2021 року, залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 27 липня 2021 року, у задоволенні позовних вимог відмовив.

За касаційною скаргою Підприємства на зазначені судові рішення, колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду постановою від 17 грудня 2021 року скасувала рішення Господарського суду міста Києва від 8 червня 2021 року та постанову Північного апеляційного господарського суду від 27 липня 2021 року й ухвалила нове рішення про задоволення позовних вимог Підприємства до Товариства про стягнення страхового відшкодування у розмірі 487 140,50 грн.

Товариство 18 липня 2023 року звернулося до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду із заявою про перегляд постанови колегії суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 17 грудня 2021 року за нововиявленими обставинами та просило скасувати цю постанову.

Колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду ухвалою від 30 серпня 2023 року в задоволенні такої заяви відмовила.

Зі свого боку, Товариство звернулося з апеляційною скаргою на ухвалу колегії суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 30 серпня 2023 року до Великої Палати Верховного Суду.

Велика Палата Верховного Суду ухвалою від 3 жовтня 2023 року відмовила у розгляді такої апеляційної скарги, зазначивши, зокрема, що підстави і порядок передавання та перегляду судових рішень Великою Палатою Верховного Суду, встановлені статтями 302, 303 Кодексу, є вичерпними, а тому вона не повноважна перевіряти обґрунтованість і законність постанови або ухвали суду тієї ж касаційної інстанції.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що внаслідок застосування Великою Палатою Верховного Суду оспорюваних приписів Кодексу „порушено конституційне право на суд, зокрема на апеляційне оскарження судового рішення“.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити конкретні приписи закону України, які слід перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні приписи Конституції України, на відповідність яким треба перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень про неконституційність закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, порушено внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що, обґрунтовуючи твердження про неконституційність статей 302, 303, частини п'ятої статті 321, першого речення частини другої статті 325 Кодексу, Товариство фактично висловлює незгоду із законодавчим регулюванням розгляду Верховним Судом заяв про перегляд раніше ухвалених ним судових рішень за нововиявленими обставинами, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності статей 302, 303, частини п'ятої статті 321, першого речення частини другої статті 325 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що Товариство не дотримало вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, а це є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Приватного акціонерного товариства „Українська пожежно-страхова компанія“ про відповідність Конституції України (конституційність) статей 302, 303, частини п'ятої статті 321, першого речення частини другої статті 325 Господарського процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**